

О. Я. Маліновська
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки, менеджменту та
державного управління,
Львівська державна
фінансова академія, Україна
malinovska_o@ukr.net

УДК 364(477)

Р. О. Рудзінська
аспірантка, Львівська державна
фінансова академія, Україна
rudzinska.r@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розкрито сутність основних організаційно-правових форм соціального захисту населення України. Розглянуто нормативно-правову базу державного фінансування соціального захисту населення в контексті формування соціально орієнтованої економіки. Запропоновано шляхи покращення законодавчого регулювання фінансового забезпечення соціального захисту населення України.

Ключові слова: соціальний захист, правове забезпечення соціального захисту населення, соціальне партнерство, адресна соціальна допомога.

О. Я. Малиновская

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики, менеджмента и государственного управления, Львовская государственная финансовая академия, Украина

Р. О. Рудзинская

аспирантка, Львовская государственная финансовая академия, Украина

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВОЕ РЕГЛАМЕНТИРОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье раскрыта суть основных видов организационно-правовых форм социальной защиты населения Украины. Рассмотрена нормативно-правовая база государственного финансирования социальной защиты населения в контексте формирования социально ориентированной экономики. Предложены пути улучшения законодательного регулирования финансового обеспечения социальной защиты населения Украины.

Ключевые слова: социальная защита, правовое обеспечение социальной защиты населения, социальное партнерство, адресная социальная политика.

Olha Malinovska

PhD (Economics), Associate Professor, Lviv State Academy of Finance, Ukraine
3 Kopernik St., Lviv, 79000, Ukraine

Roksoliana Rudzinska

PhD Student, Lviv State Academy of Finance, Ukraine
3 Kopernik St., Lviv, 79000, Ukraine

PROCEDURAL AND INSTITUTIONAL REGULATION OF THE FINANCIAL SUPPORT FOR SOCIAL PROTECTION OF POPULATION

Abstract. The central question today is the development of social protection in each country. The main component of which is its financial support. For effective financing of social protection is necessary to have a clearly defined regulatory and legal basis. In Ukraine, such a basis is, but it is not efficient and some of its regulatory norms are even contradictory. Therefore, the actual remains the creation of an effective legal framework of financial support for social protection in Ukraine. Therefore, the actual questions still have to create an effective regulatory environment of financial support for social protection in Ukraine. In the article the main types of legal forms of social protection are illuminated; the regulatory and legal basis of state financing of social protection in Ukraine in the context of developing a socially oriented economy is considered. A number of approaches to improve its operation are offered, for example: codifying the social legislation and the development of Social Law book; some amendments to legislation governing the provision of social services; standardization of terminology of social legislation, holding the signing of international agreements that will allow reaching a new level of financial support social protection. Thus, in order to improve the mechanism of financial support social protection the first we must start with the modernization of the legal system on this issue.

Keywords: social security; enforceability of welfare; social partnership; targeted social assistance.

JEL Classification: H55, I38, K10

Постановка проблеми. Однією із головних функцій нашої держави є проведення ефективної соціальної політики, спрямованої на підтримку стабільного соціального та економічного рівня розвитку кожної людини. При цьому важливу роль відіграє вдосконалення системи соціального захисту населення, і особливого його фінансового забезпечення. Соціальний захист в Україні не відповідає міжнародним стандартам, що є надзвичайно

небезпечно в умовах нестабільності економіки країни. Сьогодні навіть визначені законодавством соціальні гарантії не фінансуються на належному рівні. Існує чимало нормативно-правових актів соціального захисту населення, що в деяких випадках суперечать одне одному, і надто – не дають чіткого визначення головних понять у цій сфері. Можна з упевненістю стверджувати, що нормативна база з питань соціального забезпечення України є не-

досконалою, малоефективною та негативно впливає на його фінансову складову. Отже, питання організаційно-правового регламентування соціального захисту населення України ми вважаємо надзвичайно актуальним і таким, що потребує дослідження та вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання регламентування фінансового забезпечення соціального захисту населення висвітлюються в багатьох наукових працях. Серед вітчизняних учених можна виокремити таких авторів, як Л. Б. Баранник [1], О. В. Макарова [2], В. Б. Тропіна [3], О. О. Кочеміровська, О. М. Пищуліна [4], М. І. Мальований [5] та ін. До розгляду значених проблем зверталися і деякі зарубіжні вчені, зокрема І. М. Сирота (Syrota, 2003) [6], В. Д. Роик (Roik, 2005) [7], К. Н. Гусова (Husova, 2001), С. С. Алексєєв (Alekseev, 1981), Е. Е. Мачульська (Machul'skaya, 2001). Проте, незважаючи на численні роботи науковців, це питання залишається актуальним і не втрачає своєї значущості.

Мета статті – оцінка стану організаційно-правового регламентування фінансування соціального захисту населення України й визначення основних напрямів його реформування для приведення до міжнародного стандарту.

Основні результати дослідження. Вважається, що історія соціального захисту розпочалась із співчуття та доброзичливості окремих громадян. В Україні одними із перших «законодавчих актів», які запроваджували соціальну допомогу, були договори із греками, укладені у 911-му і 945 роках князями київськими Олегом та Ігорем «Про порятунок полонених», де передбачалися зобов'язання сторін стосовно викупу полонених і повернення їх на батьківщину [8, с. 60].

Як уже зазначалося вище, нормативно-правова база з питань соціального захисту є головним елементом системи його фінансування. Вона забезпечує єдність норм, нормативів, підходів і засад, а також визначає функціонування як усієї системи соціального захисту, так і окремих її складових. Перед тим як перейти до аналізу нормативно-правової бази з цього питання, слід з'ясувати які в Україні розвиваються організаційно-правові форми та види соціального забезпечення.

Можна виділити такі форми соціального захисту:

1. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (фінансування забезпечується державою і Пенсійним фондом України). Це система матеріального забезпечення непрацездатних громадян шляхом надання їм пенсій, допомоги та інших видів виплат і обслуговування, передбачених законодавством. Основним законом України у цій галузі є ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року [9].

2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування (фінансування забезпечується фондами соціального страхування України). Це система виплат та надання послуг робітникам підприємств і членам їх сімей у період соціально-трудових відносин. Головний закон – ЗУ України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14 січня 1998 року [10].

3. Соціальний захист за рахунок прямих асигнувань із Державного бюджету України. Ця форма соціального захисту має виключно цільовий характер. Вона призначена для виплати державних пенсій військовослужбовцям, науковим працівникам, журналістам, суддям, робітникам прокуратури, підвищених пенсій ветеранам війни та іншим. За рахунок прямих асигнувань із Державного бюджету виплачуються різноманітні допомоги сім'ям із дітьми, надаються медичне обслуговування, професійне навчання і забезпечення роботою інвалідів та ін.

4. Утримання непрацездатних громадян у державних, комунальних, інших закладах соціального призначення. Це самостійна форма соціального захисту за рахунок прямих асигнувань із Державного бюджету. Вона відноситься до сфери послуг людей похилого віку. Цю форму соціального захисту регламентує положення Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження типових положень про будинки-інтернати (пансіонати) для гро-

мадян похилого віку, інвалідів і дітей» від 29 грудня 2001 року [11].

5. Адресна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям, непрацездатним громадянам (фінансується за рахунок Державного та місцевих бюджетів). Це форма надання допомоги конкретним непрацездатним, малозабезпеченим сім'ям із дітьми, пенсіонерам. Сьогодні ця форма надання соціальної допомоги є однією із пріоритетних у рамках реформування системи соціального захисту населення України. Останнім часом прийнято ряд нормативно-правових актів про умови і порядок надання адресної допомоги малозабезпеченим сім'ям, зокрема Положення Кабінету Міністрів України «Про запровадження адресної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям» від 7 лютого 2001 року [12].

6. Недержавне пенсійне забезпечення громадян за договорами із пенсійними фондами (фінансується з недержавних пенсійних фондів). Це система виплат пенсій за рахунок добровільних страхових внесків громадян у недержавні пенсійні фонди. Такі фонди можуть утворюватися роботодавцями або приватними особами для паралельного недержавного пенсійного забезпечення робітників при виході їх на пенсію. Важливим нормативним актом у цій галузі є Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9 липня 2003 року [13].

7. Благодійна допомога непрацездатним громадянам за рахунок коштів громадських об'єднань і фондів. Ця форма соціального захисту надає допомогу найменш соціально захищеним громадянам (хворі, пристарілі, діти), матеріальне становище яких є критичним. До найбільших благодійних організацій належать: ВГО «Союз Чорнобиль України» і Фонд України із соціального захисту інвалідів, який діє на підставі Закону України «Про основи соціального захисту інвалідів в Україні» від 21 березня 1999 року [14]. Важливу роль у соціальному захисті населення відіграють також благодійні фонди, гуманітарні акції «Милосердя». Благодійна діяльність регламентується Законом України «Про благодійництво та благодійні операції» від 5 липня 2012 року [15].

З'ясувавши організаційно-правові форми фінансового забезпечення соціального захисту, можемо проаналізувати основні види нормативних актів, які представлено в табл.

Щодо міжнародно-правових актів, то тут ми б хотіли більше уваги привернути на положення Європейської соціальної хартії, яка частково ратифікована Україною. Держава приєдналася до 27 статей (у т.ч. до шести із дев'яти обов'язкових) та 74 пунктів Хартії (із 98). Водночас, Україна не взяла на себе зобов'язань щодо реалізації права працівників на таку винагороду, яка забезпечує їм та їхнім сім'ям достатній життєвий рівень, визнавши тим самим неспроможність забезпечення справедливої заробітної плати. Не ратифіковано серед інших і ст. 12, ст. 13, ст. 25, п. 3 ст. 31. Зазначені норми Хартії стосуються дуже важливих соціальних прав, і тому приєднання України до цього документа в повному обсязі є одним із нагальних завдань сьогодення [4, с. 12]. В умовах переходу від командно-адміністративної до ринкової економіки, який супроводжується тривалою фінансово-економічною кризою, постає проблема реформування соціального захисту населення в Україні.

Нині державну соціальну політику у сфері соціального захисту визначають близько 60 законодавчих актів та більш ніж 120 підзаконних нормативно-правових актів. При цьому серед усього загалу соціально незахищених громадян згідно із чинним законодавством в Україні налічується близько 120 категорій пільговиків. Загальна ж чисельність пільговиків становить близько 15 млн. громадян [17, с. 3]. З огляду на зазначене вище, можна стверджувати, що законодавча система соціального захисту в нашій країні є недосконалою, і така велика кількість нормативних актів не забезпечує ефективного її застосування.

Отже, актуальним залишається питання створення основоположного законодавчого акта, який б визначав

Таблиця

Основні види нормативних актів, які регулюють соціальний захист населення в Україні	
Правові джерела соціального захисту населення	Деякі нормативно-правові акти, що діють в Україні
Соціальний захист в Конституції України	Статті, що визначають: економічну, політичну, соціальну спрямованість держави (ст. 1, 3, 13, 15, 17, 22, 24); громадські відносини із соціального захисту населення (ст. 3, 8, 13, 17, 22, 24, 46, 49, 51, 52, 92); правовий статус громадян у галузі соціального захисту (ст. 17, 24, 46, 49, 51, 52).
Основи законодавства України про соціальний захист	Закони України: «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»; «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»; «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.2003 року; «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 року; «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 року; «Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування» від 08.07.2010 року та ін.
Нормативні акти, які регулюють чинну систему пенсійного забезпечення в Україні	Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та ін.
Укази Президента України	«Про соціальний захист населення в умовах лібералізації цін» від 27 грудня 1998 року; «Про основні напрями реформування системи пенсійного забезпечення» від 13.04.1998 року; «Про додаткові заходи щодо соціального захисту селян - власників земельних ділянок та земельних часток (паїв)» від 19.08.2008 року; «Про основні напрями вдосконалення системи соціальних виплат населенню» від 10.05.2006 року та ін.
Постанови Кабінету Міністрів України	Численні постанови про пенсійне забезпечення за вислугу років, державну службу. Останньою була постанова «Про порядок перерахунку пенсій відповідно до частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 30.10.2013 року.
Нормативні акти, роз'яснення Міністерства соціальної політики, Пенсійного фонду, фондів соціального страхування	Їх можна поділити на дві групи: перша група – це накази, роз'яснення та інструкції, які видає Міністерство відповідно до права, яке йому надається; друга група – це роз'яснення управлінсько-методичного характеру, які видаються Міністерством у межах його компетенції у формі методичних листів та інструкцій.
Накази, інструкції та роз'яснення інших центральних органів	До них належать накази, інструкції Міністерства охорони здоров'я, Міністерства фінансів України, Національного банку України.
Невелика кількість локальних актів	Приймаються підприємствами і організаціями в порядку стимулювання трудової діяльності робітників.
Міжнародно-правові акти (договори, угоди)	Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права людини від 16.12.1996 року; Європейська соціальна хартія від 03.05.1996 року; Угода між Урядом України та Урядом Азербайджанської Республіки про співробітництво в галузі пенсійного забезпечення, підписана в Баку 28.07.1995 року; Договір між Україною та Республікою Болгарія про соціальне забезпечення, підписаний у Софії 04.09.2001 року та ін.

Джерело: Складено авторами на основі [9; 10;16]

основні принципи, організаційні, фінансові та правові засади соціального захисту громадян в Україні. Науково-дослідним інститутом соціально-трудова відносин розроблено проект Закону України «Про засади соціального захисту населення». У ході роботи над законопроектом було проаналізовано чинну національну законодавчо-нормативну базу сфери соціального захисту, зарубіжну практику і міжнародний досвід функціонування системи соціального захисту; визначено та розроблено структуру (макет) соціального захисту в Україні; визначено основні принципи й уніфіковано терміни і поняття, які повинні вживатися незалежно від напрямку або виду соціального захисту; вироблено організаційні засади діяльності й розмежовано повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади

та органів місцевого самоврядування. Уперше на законодавчому рівні визначено і сформовано в уніфікованому вигляді такі найважливіші терміни та поняття сфери соціального захисту, як адресність соціальної допомоги, соціальна політика, державна соціальна стандартизація, соціальна підтримка, структура соціального захисту. Більшість термінів і понять соціального захисту було проаналізовано, усунуено їх різночитання в законодавчих актах за різними напрямами та видами сфери соціального захисту і наведено в уніфікованому вигляді, що в подальшому дасть можливість прозорого та системного їх застосування [17, с. 8, 10–11]. На нашу думку, прийняття Закону України «Про засади соціального захисту населення» стане першим кроком до систематизованого визначення і надання послуг у соціальній сфері України.

Ще одним елементом для досягнення соціальної злагоди й отримання додаткових джерел фінансування соціальних витрат є соціальне партнерство, що може бути визначено як будь-яке питання соціально-економічного змісту в суспільному житті, стосовно якого соціальні партнери вважають за потрібне досягти згоди. В Україні існують окремі форми соціального партнерства: колективні договори, виробничі наради, ради трудових колективів. Однак ринкові відносини вимагають створення більш досконалого правового механізму регулювання колективних відносин у суспільстві. Очевидно, що на регіональному, галузевому, національному рівнях необхідно встановити цілком нову для нашої держави модель співпраці [18, с. 125–126].

На основі вищесказаного виокремимо такі головні проблеми нормативно-правового забезпечення системи соціального захисту: система «соціального права» є недосконалою; соціальному законодавству притаманна неузгодженість окремих його частин, що ускладнює надання відповідних послуг населенню; суттєвою проблемою є відсутність єдиного кодифікованого акта; у нормативно-правових актах, що визначають державну політику в соціальній сфері, спостерігається співіснування «радянського» і новітнього європейського підходів; немає системи, яка б дозволила оцінити вплив заходів соціального захисту на зниження рівня бідності чи вирішення інших соціальних проблем.

Окрім того, виявлено ряд проблем, пов'язаних із фінансово-управлінським аспектом здійснення соціального захисту. Серед них такі:

1. Система заходів соціального захисту і наявні програми соціального спрямування не є ефективними засобами зниження рівня бідності чи його подолання в Україні.

2. Недостатньо розроблений принцип субсидіарності в реалізації державних соціальних гарантій знижує ефективність використання бюджетних коштів та призводить до незбалансованості фінансових ресурсів.

3. Відсутня ефективна система обліку потенційних одержувачів різних видів соціального захисту [4, с. 21–24].

До першочергових заходів покращення правового регулювання фінансування соціального захисту населення України, на нашу думку, потрібно віднести: проведення кодифікації соціального законодавства і розробку Соціального кодексу (у 2004 році до Верховної Ради був поданий його проект, який дотепер не розглядався); внесення деяких змін до законодавства, яке регулює надання соціальних послуг; уніфікацію термінології соціального законодавства (підписання Закону України «Про засади соціального захисту населення»); підписання міжнародних договорів стосовно соціального захисту, що дасть змогу вийти на якісно новий рівень фінансового забезпечення соціального захисту населення.

Висновки. Таким чином, фінансування соціального захисту населення України характеризується наявністю значної кількості проблем, особливо в галузі його регламентування. Поліпшення фінансування соціального захисту неможливе без зміцнення його законодавчої бази. Модернізація нормативно-правових актів фінансування соціального захисту населення залишається однією з основних складових всезагальної та комплексної системи соціального захисту України. Криза державних фінансів, негативна демографічна й економічна ситуація вимагають змін і вдосконалення деяких елементів законодавства для якісного виконання своїх функцій з питань соціального захисту населення в Україні.

Література

- Баранник Л. Б. Фінансовий механізм системи соціального захисту населення України: проблеми становлення та перспективи розвитку : монографія. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. фін. академія, 2012. – 496 с.
- Макарова О. В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки : монографія / О. В. Макарова. – К. : Ліра-К, 2004. – 328 с.
- Тропіна В. Б. Фіскальне регулювання соціального розвитку суспільства / В. Б. Тропіна. – К. : НДФІ, 2008. – 368 с.
- Основні напрями оптимізації системи соціального захисту в Україні : аналіз. доп. / О. О. Кочеміровська, О. М. Пищуліна. – К. : НІСЛ, 2012. – 88 с.
- Мальований М. І. Стан та тенденції бюджетного фінансування соціального забезпечення в Україні / М. І. Мальований // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 5–6(2). – С. 27–30.
- Сирота І. М. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины (научно-практический комментарий и сборник нормативных актов) / И. М. Сирота. – 4-е изд. перераб. и доп. – Харьков : Одиссей, 2003. – 687 с.
- Роик В. Д. Основы социального страхования / В. Д. Роик. – М. : Анкил, 2005. – 256 с.
- Стопчак А. Ю. Историчні аспекти виникнення та еволюції соціального захисту населення України / А. Ю. Стопчак // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1, Т. 1. – С. 60–64.
- Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>
- Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр>
- Про затвердження типових положень про будинки-інтернати (пансіонати) для громадян похилого віку, інвалідів та дітей : Положення Мінсоцполітики України від 29.12.2001 № 549 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0066-02>
- Про запровадження адресної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2001 № 110 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/238-99-п>
- Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
- Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
- Про благодійництво та благодійні організації : Закон України від 05.07.20127 № 5073-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/531/97-вр>
- Перелік міжнародних договорів України з питань праці, зайнятості, соціального забезпечення, захисту дітей та гендерної рівності станом на 22.11.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article%3Bjsessionid=2C52E2458A22FF79A46EEC954B62C2ED?art_id=146150&cat_id=91620
- Про засади соціального захисту : Проект Закону України (Розроблено в ДУ НДЦІ СТВ). – Луганськ : ДУ НДЦІ СТВ, 2012. – 56 с.
- Флорескул Н. Правове регламентування фінансового забезпечення соціального захисту населення / Н. Флорескул // Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 5. – С. 120–128.

Стаття надійшла до редакції 02.11.2013

References

- Barannyk, L. B. (2012). *Financial mechanism of the social protection system in Ukraine: Problems and prospects of becoming*. Dnipropetrovsk: DDFA (in Ukr).
- Makarova, O. V. (2004). *The state social programs: theoretical aspects, methodic of development and estimation*. Kyiv: Lira-K (in Ukr).
- Topina, V. B. (2008). *Fiscal regulation of public social development*. Kyiv, NDFI (in Ukr).
- Kochemyrovska, O. O., & Pyshchulina, O. M. (2012). *The main directions of optimization social security system in Ukraine*. Kyiv: NISL (in Ukr).
- Maliovanyi, M. (2013). The state and tendencies of the budget financing of social security in Ukraine. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 5-6, 27-30 (in Ukr).
- Syrota, I. M. (2003). *All about pensions, social protection of citizens of Ukraine*. Kharkiv: Odisei (in Russ.).
- Roik, V. D. (2005). *The basic of social insurance*. Moscow: Ankil (in Russ.).
- Stopchak, A. Yu. (2010). Historical aspects of the origin and evolution of social protection in Ukraine. *Visnyk Khmelnytskyho natsionalnoho universyteru (Herald of Khmelnytsky National University)*, 1(1), 60-64 (in Ukr).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2003). *Mandatory State pension insurance (Law of Ukraine)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (in Ukr).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1998). *Basic Law of Ukraine on compulsory social insurance (Law of Ukraine)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр> (in Ukr).
- The Ministry of Social Policy in Ukraine (2001). *The approval of regulations on nursing homes (pension) for the elderly, the disabled and children (provision)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0066-02> (in Ukr).
- The Cabinet of Ministers of Ukraine (2001). *The targeted social assistance to poor families (bylaws)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/238-99-п> (in Ukr).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2003). *The private pension insurance (Law of Ukraine)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1057-15> (in Ukr).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1991). *The principles of social protection of the disabled in Ukraine (Law of Ukraine)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (in Ukr).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2012). *The charity and charitable organizations (Law of Ukraine)*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/531/97-вр> (in Ukr).
- The Ministry of Social Policy in Ukraine (2012). *The list of international treaties of Ukraine on labor, employment, social security, child protection and gender equality*. Retrieved from http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article%3Bjsessionid=2C52E2458A22FF79A46EEC954B62C2ED?art_id=146150&cat_id=91620 (in Ukr).
- The principles of social protection (2012). *Draft Law of Ukraine*. Luhansk: DU NDSI STV (in Ukr).
- Floreskul, N. (2011). Legal regulation of financial provision of social protection. *Visnyk KNTEU (Herald of KNTEU)*, 5, 120-128 (in Ukr).

Received 02.11.2013

Шановні колеги!

Пропонуємо науковцям, викладачам, аспірантам, докторантам публікувати свої оригінальні наукові статті та результати дисертаційних досліджень у науковому фаховому журналі «Економічний часопис-XXI».

Вимоги до наукових статей викладені в Інтернеті за лінком: <http://soskin.info/ea/avtory.html>